



Ś W I D N I C A
12-14 X 2016

 Kongres Turystyki Polskiej

**Blok tematyczny: Miejsce samorządu terytorialnego i jego zadania
w przestrzeni turystycznej**

dr Marlena Bednarska, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
**Mnożnik turystyczny jako narzędzie pomiaru
wpływu turystyki na lokalną gospodarkę**

www.kongresturystyki.pl

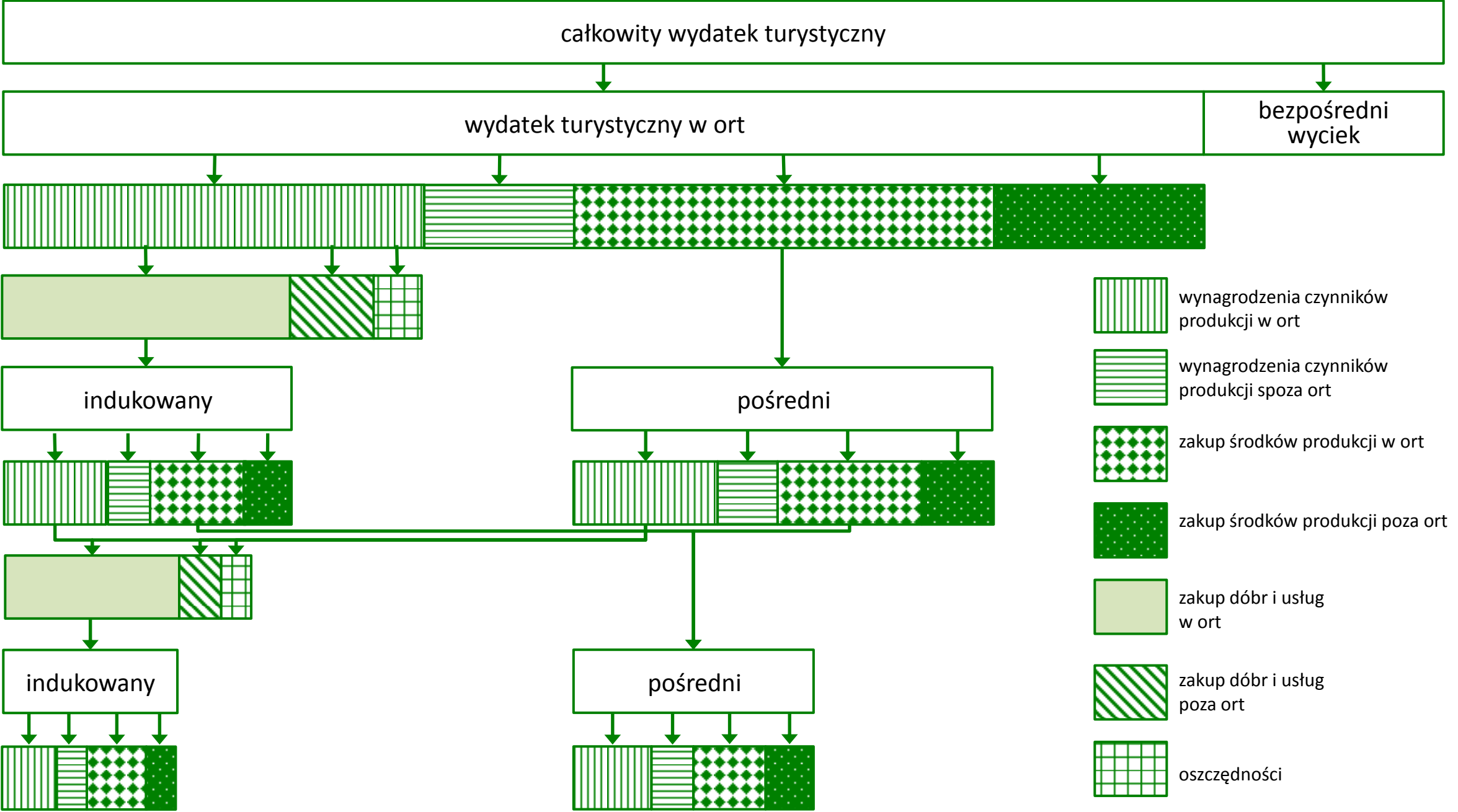
Mnożnik turystyczny jako narzędzie pomiaru wpływu turystyki na lokalną gospodarkę

Następstwa wydatków turystycznych



Wydatki ponoszone przez odwiedzających w obszarze recepcji turystycznej zasilają lokalną gospodarkę dzięki efektom dwojakiego rodzaju:

- efekt pierwotny (wpływ bezpośredni)
 - wynika z pojawienia się popytu turystycznego
- efekt wtórny
 - wynika z powstania i rozwoju podmiotów oferujących dobra i usługi zaspokajające popyt turystyczny
 - efekt zaopatrzeniowy (wpływ pośredni)
 - jest następstwem zwiększonego popytu inwestycyjnego
 - efekt dochodowy (wpływ indukowany)
 - jest następstwem zwiększonego popytu konsumpcyjnego



Mnożnik turystyczny jako narzędzie pomiaru wpływu turystyki na lokalną gospodarkę

Efekty mnożnikowe w turystyce



Wydatki turystyczne przynoszą korzyści nie tylko podmiotom, które bezpośrednio zaspokajają potrzeby odwiedzających, ale także podmiotom należącym do innych sektorów.

Zjawisko polegające na kumulatywnym przyroście skutków ekonomicznych początkowego wydatku turystycznego określa się mianem efektów mnożnikowych, a miarę tego przyrostu nazywa się mnożnikiem turystycznym.

Efekty mnożnikowe w turystyce są ograniczane przez:

- bezpośredni wyciek
- „import”
- oszczędności

Mnożnik turystyczny jako narzędzie pomiaru wpływu turystyki na lokalną gospodarkę

Mnożnik turystyczny i determinanty jego poziomu



Mnożnik turystyczny to miara wzrostu określonej endogenicznej zmiennej ekonomicznej w reakcji na jednostkowy wzrost wydatków turystycznych.

$$\text{mnożnik turystyczny} = \frac{\text{przyrost całkowitych efektów ekonomicznych}}{\text{przyrost wydatków turystycznych}}$$

$$\text{całkowite efekty ekonomiczne} = \text{liczba odwiedzających} \times \text{przeciętny wydatek turystyczny} \times \text{mnożnik turystyczny}$$

Korzystne warunki w gospodarce lokalnej dla domknięcia efektów mnożnikowych mogą zrekompensować niższą liczbę odwiedzających i niższy przeciętny wydatek turystyczny.

Mnożnik turystyczny jako narzędzie pomiaru wpływu turystyki na lokalną gospodarkę

Mnożnik turystyczny i determinanty jego poziomu

Na poziom mnożnika turystycznego wpływa:

- bezpośrednio
 - stopa wycieku (ubytku) pierwotnego
 - krańcowa skłonność do konsumpcji/oszczędzania
 - krańcowa skłonność do importu
 - importochłonność produkcji
- pośrednio
 - wielkość lokalnej gospodarki (obszaru recepcji turystycznej)
 - struktura lokalnej gospodarki
 - ograniczenia po stronie podaży w lokalnej gospodarce

Mnożnik turystyczny jako narzędzie pomiaru wpływu turystyki na lokalną gospodarkę

Bariery badania mnożnika turystycznego

1. Niejednoznaczność terminu mnożnik turystyczny

- kryterium: rodzaj endogenicznych wielkości ekonomicznych:

- turystyczny mnożnik dochodu
- turystyczny mnożnik produkcji
- turystyczny mnożnik obrotu/sprzedaży
- turystyczny mnożnik zatrudnienia

- kryterium: rodzaj następstw wielkości turystycznych

- mnożnik turystyczny typu I – wpływ bezpośredni + wpływ pośredni, 48,6 mld
- turystyczny PKB
- mnożnik turystyczny typu II – wpływ bezpośredni + wpływ pośredni + wpływ indukowany, 50,1

Zródło: RST dla Polski 2011 – wersja pełna

- mnożniki wskaźnikowe – miara relacji efektów całkowitych do efektów pierwotnych

Mnożnik turystyczny jako narzędzie pomiaru wpływu turystyki na lokalną gospodarkę

Bariery badania mnożnika turystycznego



2. Dostępność danych

- bilans przepływów międzygałęziowych (tablice I–O)
- gospodarka turystyczna w systemie rachunków narodowych
- poziom analizy w badaniu przepływów międzygałęziowych
- rachunek satelitarny turystyki i jego przydatność w analizach mnożnikowych
- podejście oddolne i jego ograniczenia

Krzysztof Borodako, Jadwiga Berbeka,
Agata Niemczyk, Renata Seweryn

Wpływ ekonomiczny przemysłu spotkań na gospodarkę Krakowa



zny jako narzędzie pomiaru tyki na lokalną gospodarkę nia mnożnika turystycznego

mnożnik zatrudnienia typu II (wskaźnikowy)	
Zamek Pszczyna	2,05
mnożnik zatrudnienia typu II (wskaźnikowy)	1,65
mnożnik zatrudnienia typu II (wskaźnikowy)	1,65
Birów i Ogrodzeniec	1,81
Muzeum i Park w Zywcu	1,70
CSF Kosmos	1,10
Centrum Symfonia	1,12

?

Mnożnik turystyczny jako narzędzie pomiaru wpływu turystyki na lokalną gospodarkę

Bariery badania mnożnika turystycznego

3. Zapotrzebowanie na informację o poziomie mnożnika turystycznego

- oczekiwania przedstawicieli praktyki gospodarczej
 - H.G. Clement: 3,27
 - WTTC: 3,22

- | Wpływ turystyki na skalę lokalnej/regionalnej | |
|---|----------|
| szkolenie badawcze | 55,5 mld |
| bezpośredni wkład w PKB | 30,1 mld |
| – Edynburg: 0,28 (Vaughan, 1977) | |
| pośredni wkład w PKB | 33,3 mld |
| – Missouri: 0,88 (Archer i Fletcher, 1990) | |
| indukowany wkład w PKB | 14,5 mld |
| – Flandria: 0,57 (Vanhove, 1993) | |
| mnożnik dochodu typu I (tradycyjny) | 1,14 |
| mnożnik dochodu typu I (wskaźnikowy) | 2,11 |
| mnożnik dochodu typu II (tradycyjny) | 1,40 |
| mnożnik dochodu typu II (wskaźnikowy) | 2,59 |

Źródło: WTTC, Travel & Tourism Economic Impact Poland 2015

Mnożnik turystyczny jako narzędzie pomiaru wpływu turystyki na lokalną gospodarkę



Efekty mnożnikowe uważane są za podstawowe mechanizmy w rozwoju lokalnym i regionalnym.

Siła efektów mnożnikowych zależy pośrednio od cech lokalnej gospodarki, szczególnie jej wielkości i zróżnicowania.

W praktyce wyznaczenie wartości mnożników turystycznych rodzi wiele problemów, u źródeł których leży ograniczony dostęp do odpowiednio zdezagregowanych danych z rachunków narodowych.

Mnożnik turystyczny jako narzędzie pomiaru wpływu turystyki na lokalną gospodarkę



Dziękuję za uwagę